

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Europos teisminis atlasas civilinėse bylose>Apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimas civilinėse bylose
Apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimas civilinėse bylose

Suomija

17 straipsnis - Informacija, su kuria gali susipažinti visuomenė

Direktyvoje 2011/99/ES ir Reglamente (ES) Nr. 606/2013 nurodytos apsaugos priemonės Suomijoje yra nustatytos Įstatyme dėl apribojančių teismo nutarčių (898/1998).

Įstatyme numatyta nustatyti apribojančią teismo nutartį, kad būtų užkirstas kelias nusikaltimui gyvybei, sveikatai, laisvei ar privatumui, taip pat tokio nusikaltimo arba bet kokio kito pobūdžio sunkaus priekabiavimo grėsmei. Jeigu asmuo, kuris mano, kad jam kyla grėsmė, ir asmuo, kuriam prašoma nustatyti apribojančią teismo nutartį, nuolat gyvena toje pačioje gyvenamojoje vietoje, apribojanti teismo nutartis gali būti nustatyta siekiant užkirsti kelią nusikaltimui gyvybei, sveikatai ar laisvei arba tokio nusikaltimo grėsmei (*apribojanti teismo nutartis šeimoje*).

Suomijoje nustatytinoms apribojančioms teismo nutartims Direktyva 2011/99/ES taikoma tuomet, jei apribojanti teismo nutartis nustatoma dėl nusikaltimo arba įtariamo nusikaltimo. Jei apribojanti teismo nutartis nėra susijusi su nusikaltimu, kaip nurodyta direktyvoje, jai taikomas Reglamentas (ES) Nr. 606/2013. Kaip išsamiau nurodyta atitinkamame sprendime, asmuo, kuriam nustatoma apribojanti teismo nutartis, negali susitikti su saugomu asmeniu arba kitaip su juo susisiekti arba bandyti susisiekti (*bazinė apribojanti teismo nutartis*). Be to, draudžiama sekti ir stebėti saugomą asmenį. Asmuo, kuriam nustatyta apribojanti teismo nutartis šeimoje, turi palikti gyvenamąją vietą, kurioje jis arba ji ir saugomas asmuo nuolat gyvena kartu, ir jis arba ji negali ten grįžti. Jeigu yra priežasčių manyti, kad bazinė apribojanti teismo nutartis yra nepakankama, apribojanti teismo nutartis gali būti išplėsta. Šiuo atveju apribojanti teismo nutartis taip pat aprėpia buvimą netoliese saugomo asmens nuolatinės gyvenamosios vietos, atostogų vietos arba darbo vietos arba buvimą netoliese kitos panašios vietos, kuri nurodoma atskirai (*išplėsta apribojanti teismo nutartis*). Tačiau apribojanti teismo nutartis netaikoma kontaktams, kuriems yra tinkama priežastis ir kurie yra akivaizdžiai būtini. Pageidautina, kad susitarimas dėl visų būtinų kontaktų jau būtų įtrauktas į sprendimą dėl apribojančios teismo nutarties.

Apribojanti teismo nutartis gali būti taikoma ne ilgiau kaip vienus metus. Apribojanti teismo nutartis šeimoje gali būti taikoma ne ilgiau kaip tris mėnesius. Apribojanti teismo nutartis įsigalioja po to, kai apylinkės teismas priima sprendimą nustatyti tokią nutartį. Sprendimo privaloma laikytis nepaisant apeliacinio skundo, nebent byla nagrinėjantis aukštesnės instancijos teismas nustato kitaip. Apribojanti teismo nutartis gali būti atnaujinta. Atnaujinimo atveju apribojanti teismo nutartis gali būti taikoma ne ilgiau kaip dvejus metus. Apribojanti teismo nutartis šeimoje gali būti atnaujinta ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui. Nustatyti apribojančią teismo nutartį gali prašyti bet kuris asmuo, kuris turi pagrįstą priežastį manyti, kad kitas asmuo jam kelia grėsmę arba priekabiavimą. Prašymą taip pat gali teikti prokuratūra, policija arba socialinės paramos institucija. Prašymas gali būti teikiamas žodžiu arba raštu, naudojant specialią formą. Bylas, susijusias su apribojančiomis teismo nutartimis, sprendžia apylinkės teismas. Jurisdikciją turintis teismas yra vietos, kurioje gyvena saugotinas asmuo, arba vietos, kurioje faktiškai būtų taikoma apribojanti teismo nutartis, apylinkės teismas. Jeigu asmuo, kuriam prašoma nustatyti apribojančią teismo nutartį, yra įtariamas padaręs nusikaltimą, kuris gali būti aktualus sprendžiant bylą, susijusią su apribojančia teismo nutartimi, kompetentingas baudžiamasis teismas taip pat yra kompetentingas apribojančios teismo nutarties klausimu.

Jei tinkama, teisme nagrinėjant bylą, susijusią su apribojančia teismo nutartimi, taikomos baudžiamojo proceso nuostatos. Suomijos teismų praktikoje apribojanti teismo nutartis beveik be išimčių nustatoma kaip nepriklausoma priemonė nuo baudžiamosios bylos nagrinėjimo, nors pagal įstatymą ji taip pat gali būti nagrinėjama pagal baudžiamojo proceso nuostatas.

Apribojanti teismo nutartis gali būti nustatyta, jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad asmuo, kuriam prašoma nustatyti nutartį, gali įvykdyti nusikaltimą asmens, kuris mano, kad jam kyla grėsmė, gyvybei, sveikatai, laisvei arba privatumui arba stipriai prie jo ar jos priekabauti kokiu nors kitu būdu.

Apribojanti teismo nutartis šeimoje gali būti nustatyta, jei asmuo, kuriam prašoma nustatyti nutartį, gali, kaip nuspręsta iš grėsmės, kurią jis ar ji sukėlė, ir visų ankstesnių nusikalstamų veikų ar elgesio, įvykdyti nusikaltimą asmens, kuris mano, kad jam kyla grėsmė, gyvybei, sveikatai ar laisvei, ir jei apribojančios teismo nutarties nustatymas nėra nepagrįstas atsižvelgiant į gresiančio nusikaltimo sunkumą, tame pačiame namų ūkyje gyvenančių asmenų aplinkybes ir kitus byloje pateiktus faktus.

Vertinant išankstines apribojančios teismo nutarties nustatymo sąlygas turi būti atkreiptas dėmesys į susijusių asmenų aplinkybes, visų buvusių nusikaltimų ar priekabiavimų pobūdį ir tai, ar jie kartoti, taip pat į tikimybę, kad asmuo, kuriam prašoma nustatyti apribojančią teismo nutartį, tęs priekabiavimą arba įvykdys nusikaltimą prieš asmenį, kuris mano, kad jam kyla grėsmė.

Taip pat gali būti nustatyta laikinoji apribojanti teismo nutartis. Dėl laikinosios apribojančios teismo nutarties sprendžia pareigūnas, turintis teisę vykdyti suėmimą, arba teismas. Pareigūnas, turintis teisę vykdyti suėmimą, turi nedelsdamas ir ne vėliau kaip per tris dienas savo sprendimą pateikti kompetentingam apylinkės teismui svarstyti.

Iš esmės pačios šalys yra atsakingos už išlaidų, kylančių dėl bylos, susijusios su apribojančia teismo nutartimi, svarstymo padengimą. Tačiau jeigu yra pagrįstų priežasčių, teismas gali nurodyti šaliai sumokėti dalį arba visas pagrįstas kitos šalies teisinės išlaidas. Teismo mokesčiai netaikomas.

Šalys turi teisę naudotis advokato paslaugomis ir taip pat turi teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą, jeigu laikomasi Teisinės pagalbos įstatyme (257/2002) nustatytą sąlygų.

Teismas privalo nedelsdamas į policijos kompiuterinę sistemą įtraukti sprendimą, kuriuo nustatoma, panaikinama arba iš dalies keičiama apribojanti teismo nutartis.

Apie sprendimą taip pat pranešama pareiškėjui, apribojančia teismo nutartimi saugotinam asmeniui ir asmeniui, kuriam prašyta nustatyti apribojančią teismo nutartį. Teismo sprendimas turi būti įteiktas patikrintinomis priemonėmis asmeniui, kuriam nustatyta apribojanti teismo nutartis, išskyrus atvejus, kai sprendimas buvo paskelbtas arba pristatytas asmens akivaizdoje.

Apribojančių teismo nutarčių vykdymą prižiūri policija.

Už apribojančių teismo nutarčių pažeidimus baudžiama pagal Baudžiamojo kodekso (39/1889) 16 skyriaus 9a skirsnį.

18 straipsnis a(i) punktas. - valdžios institucijas, kurios yra kompetentingos paskirti apsaugos priemones ir išduoti pažymą pagal 5 straipsnį

Institucijos, kompetentingos nurodyti imtis apsaugos priemonių

Bendrieji teismai (apylinkių teismai, apeliaciniai teismai ir Aukščiausiasis Teismas).

Institucijos, kompetentingos išduoti pažymą pagal 5 straipsnį

Bendrieji teismai (apylinkių teismai, apeliaciniai teismai ir Aukščiausiasis Teismas).

Pažymą išduoda teismas, kuris nustatė apribojančią teismo nutartį, patenkančią į reglamento taikymo sritį ir nurodytą Įstatyme dėl apribojančių teismo nutarčių (898/1998).

Ši pažyma išduodama pagal reglamento 5–7 straipsnius. Apie pažymą pavojų keliančiam asmeniui pranešama pagal reglamento 8 straipsnį ir Įstatymo (227/2015), kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose, 5 skirsnį.

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

18 straipsnis a(ii) punktas. - valdžios institucijas, kurių turi būti prašoma taikyti kitoje valstybėje narėje paskirtą apsaugos priemonę ir (arba) kurios yra kompetentingos vykdyti tokią priemonę

Helsinkio apylinkės teismas.

Kontaktinė informacija: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>.

Kitoje valstybėje narėje nustatyta apsaugos priemonė Suomijoje pagal reglamento 4 straipsnio 1 dalį pripažįstama be atskiros procedūros, kaip nustatyta Įstatymo (227/2015), kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose, 4 skirsnyje. Tokia apsaugos priemonė įtraukiama į Įstatymo dėl apribojančių teismo nutarčių (898/1998) 15 skirsnyje nurodytą registrą tokiu pačiu būdu, kaip ir Suomijoje nustatyta apribojanti teismo nutartis.

18 straipsnis a(iii) punktas.- valdžios institucijas, kurios yra kompetentingos atlikti apsaugos priemonių patikslinimą pagal 11 straipsnio 1 dalį

Helsinkio apylinkės teismas.

Kontaktinė informacija: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>.

Apsaugos priemonės patikslinimas atliekamas, kaip nurodyta reglamento 11 straipsnyje, laikantis rašytinės procedūros, nurodytos Įstatymo (227/2015), kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose, 3 skirsnyje.

18 straipsnis a(iv) punktas. - teismus, kuriems pagal 13 straipsnį turi būti pateiktas prašymas dėl atsisakymo pripažinti ir, jeigu taikytina, vykdyti apsaugos priemonę

Helsinkio apylinkės teismas.

Kontaktinė informacija: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>.

Pagal reglamento 13 straipsnį sprendimą atsisakoma pripažinti ar vykdyti laikantis rašytinės procedūros, nurodytos Įstatymo (227/2015), kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose, 3 skirsnyje.

18 straipsnis b punktas. - priimtą vertimo kalbą ar kalbas, kaip nurodyta 16 straipsnio 1 dalyje

Priimtinos kalbos yra suomių, švedų ir anglų. Bet kuria kita kalba išduotas pažymėjimas taip pat gali būti priimtas, jei nėra jokių kitų jo priėmimo kliūčių.

Paskutinis naujinimas: 14/04/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.